

**OGÓLNE WARUNKI
GRUPOWEGO UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO
POGODNA JESIEŃ**

Informacja wskazująca, które z postanowień ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień (kod warunków: PJGP42 ubezpieczenie grupowe, PJKP42 ubezpieczenie kontynuowane) dotyczą podstawowych warunków umowy ubezpieczenia, stanowiąca ich integralną część.

Lp.	Rodzaj informacji	Numer zapisu
1.	Przesłanki wypłaty świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia:	§ 2, § 4, § 5, § 11, § 12, § 14 ust. 1 pkt 4) i 5), § 18, § 27, § 28, § 29, § 31, § 32, § 33, § 34 OWU.
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczenia lub jego obniżenia:	§ 2, § 24, § 25, § 26, § 30 OWU.
3.	Koszty oraz inne obciążenia potrącane ze składek ubezpieczeniowych, z aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych lub poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych:	§ 15 ust. 1, § 21 OWU, Tabela opłat – załącznik nr 1 do Regulaminu funduszy Pogodna Jesień, Wniosek o zawarcie umowy.
4.	Wartość wykupu ubezpieczenia w poszczególnych okresach trwania ochrony ubezpieczeniowej oraz okres, w którym roszczenie o wypłatę wartości wykupu nie przysługuje	§ 31, § 32 i § 34 OWU, Wniosek o zawarcie umowy.

OGÓLNE WARUNKI GRUPOWEGO UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO POGODNA JESIEŃ

Kod warunków: PJGP42 ubezpieczenie grupowe

Kod warunków: PJKP42 ubezpieczenie kontynuowane

Integralną częścią niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia jest załącznik zawierający informacje, które z postanowień dotyczą podstawowych warunków umowy.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień oraz ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych.

§ 2

Użyte w ogólnych warunkach ubezpieczenia określenia oznaczają:

- 1) **akty terroru** – działania indywidualne lub grupowe, skierowane przeciwko ludności lub mieniu, w celu wprowadzenia chaosu, zastraszania ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych,
- 2) **alokowana składka** – część składki pomniejszona o opłatę z tytułu alokacji składki przeznaczona na nabycie udziałów jednostkowych,
- 3) **dzień wyceny** – dzień, w którym ustalana jest wartość funduszu,
- 4) **działania wojenne** – działania sił zbrojnych mające na celu rozbiście sił zbrojnych przeciwnika na lądzie, w powietrzu lub na morzu,
- 5) **fundusz** – ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy stanowiący wydzieloną rachunkowo oraz odrębnie inwestowaną część aktywów PZU Życie SA tworzoną z alokowanych składek, zarządzany według określonej strategii inwestycyjnej określonej w regulaminie,
- 6) **jednostka obsługująca ubezpieczenie** – podmiot zewnętrzny prowadzący na zlecenie PZU Życie SA centralną obsługę ubezpieczenia Pogodna Jesień, którego dane znajdują się we wniosku o zawarcie umowy i deklaracji przystąpienia,
- 7) **masowe rozruchy społeczne** – zorganizowane lub niezorganizowane wystąpienie grupy społecznej, zwykle połączone z aktami przemocy fizycznej, wywołane poczuciem niezadowolenia z istniejącej sytuacji politycznej, ekonomicznej lub społecznej, skierowane przeciw strukturom sprawującym władzę na mocy obowiązującego prawa,
- 8) **okres odpowiedzialności PZU Życie SA** – czas trwania odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego wyznaczony przez daty początku i końca odpowiedzialności,
- 9) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy pomiędzy ubezpieczającym a PZU Życie SA oraz warunki tej umowy,
- 10) **przeniesienie środków** – przeniesienie pomiędzy funduszami części lub całości środków zgromadzonych na rachunku udziałów polegające na umorzeniu udziałów jednostkowych w jednym funduszu i nabyciu udziałów jednostkowych w innym funduszu,
- 11) **PZU Życie SA** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna,

- 12) **rachunek udziałów** – indywidualny rachunek ubezpieczonego, na którym prowadzona jest ewidencja udziałów jednostkowych,
  - 13) **regulamin** – regulamin funduszy Pogodna Jesień, stanowiący załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia,
  - 14) **trwały nośnik** – materiał lub narzędzie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych osobiście do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odwołanie przechowywanych informacji w niezmięnionej postaci,
  - 15) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia grupowego lub osobę fizyczną, która zawarła umowę ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego z PZU Życie SA,
  - 16) **ubezpieczony** – osobę fizyczną, której życie jest przedmiotem ubezpieczenia:
    - a) pozostającą w stosunku prawnym z ubezpieczającym, w szczególności w stosunku zatrudnienia bądź członkostwa, bądź innym zaakceptowanym przez PZU Życie SA, która przystąpiła do ubezpieczenia, lub
    - b) indywidualnie kontynuującą ubezpieczenie,
  - 17) **udziały jednostkowe** – jednostki o równej wartości, na które został podzielony fundusz, służące do ustalenia wartości rachunku udziałów ubezpieczonego oraz udziału ubezpieczonego w danym funduszu,
  - 18) **umowa** – umowę ubezpieczenia grupowego lub indywidualnie kontynuowanego zawartą na wniosek ubezpieczającego na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia,
  - 19) **uposażony** – podmiot wskazany przez ubezpieczonego jako uprawniony do otrzymania świadczenia w razie śmierci ubezpieczonego,
  - 20) **wartość funduszu** – łączną wartość aktywów danego funduszu, wyliczoną zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie,
  - 21) **wartość rachunku udziałów** – łączną wartość udziałów jednostkowych zaewidencjonowanych na rachunku udziałów wyliczoną jako sumę iloczynów liczby udziałów jednostkowych każdego z funduszy oraz wartości tych udziałów jednostkowych z dnia wyceny,
  - 22) **wartość udziału jednostkowego** – wartość danego funduszu podzieloną przez liczbę udziałów jednostkowych zgromadzonych w danym funduszu w dniu wyceny,
  - 23) **wiek emerytalny** – w rozumieniu niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia dzień, będący rocznicą początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego, przypadający w roku, w którym ukończy on: w przypadku kobiet – 60. rok życia, a w przypadku mężczyzn – 65. rok życia, z zastrzeżeniem § 5.
2. W zasadach ustalania świadczeń należnych z tytułu umowy nie ma zastosowania stopa techniczna.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA ORAZ ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU UMOWY

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie ubezpieczonego.

2. Ubezpieczenie prowadzone jest z funduszem, w ramach którego są gromadzone i inwestowane alokowane składki na zasadach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

§ 4

Zakres ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia:

- osiągnięcie przez ubezpieczonego wieku emerytalnego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA,
- śmierć ubezpieczonego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA.

§ 5

- PZU Życie SA z tytułu umowy wypłaca następujące świadczenia, w przypadku:
  - osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku emerytalnego – wartość rachunku udziałów,
  - śmierci ubezpieczonego – sumę ubezpieczenia.
- Na wniosek ubezpieczonego wiek emerytalny może ulec:
  - obniżeniu – w przypadku nabycia przez ubezpieczonego potwierdzonych decyzją właściwego organu uprawnień do: a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo b) świadczenia przedemerytalnego,
  - podwyższeniu – w przypadku, gdy ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny i nadal objęty jest odpowiedzialnością PZU Życie SA w ubezpieczeniu grupowym, a ubezpieczający przekazuje za niego składki.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA GRUPOWEGO I PRZYSTĘPOWANIE DO UBEZPIECZENIA

§ 6

- Podmiot, który zamierza zawrzeć umowę ubezpieczenia składa do PZU Życie SA wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia oraz podpisane przez osoby zamierzające przystąpić do ubezpieczenia deklaracje przystąpienia wraz z wykazem tych osób.
- Przed zawarciem umowy PZU Życie SA doręcza podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami oraz odpowiednie formularze. Przed odebraniem oświadczenia, o którym mowa w § 24 ust. 2 PZU Życie SA doręcza ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami oraz odpowiednie formularze również osobie, która ma zostać ubezpieczonym.
- PZU Życie SA może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia grupowego.
- PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia grupowego polisą.

§ 7

- Do ubezpieczenia może przystąpić osoba, która w dniu podpisania deklaracji przystąpienia:
  - spełnia wymogi określone w § 2 pkt 16 lit. a,
  - nie osiągnęła wieku emerytalnego.
- Osoba przystępująca do ubezpieczenia składa ubezpieczającemu deklarację przystąpienia, w której oświadcza, że spełnia kryteria przystąpienia, o których mowa w ust. 1 oraz, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jej rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.
- PZU Życie SA ma prawo odmówić zgody na przystąpienie do ubezpieczenia. O odmowie zgody na przystąpienie do ubezpieczenia PZU Życie SA poinformuje ubezpieczającego na piśmie.
- Ubezpieczony ma prawo w każdej chwili zrezygnować z ubezpieczenia, składając ubezpieczającemu pisemne oświadczenie o rezygnacji, która skutkuje końcem odpowiedzialności określonym w § 25 pkt 7 i realizacją wykupu całkowitego.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA INDYWIDUALNIE KONTYNUOWANEGO

§ 8

- Prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia w ramach odrębnej umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego, w której odpowiednie zastosowanie mają niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia, przysługuje ubezpieczonemu:
  - w każdym przypadku za zgodą PZU Życie SA,
  - w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego, o ile wniosek o zawarcie umowy został złożony w okresie wypowiedzenia,
  - w stosunku do którego wygasa odpowiedzialność PZU Życie SA z tytułu ubezpieczenia grupowego na skutek zaprzestania przekazywania za niego przez ubezpieczającego składek;
- Prawo do indywidualnego kontynuowania nie przysługuje osobie, która osiągnęła wiek emerytalny.

§ 9

- Umowa ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego jest zawierana na rachunek osoby, której przysługuje prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia.
- Osoba fizyczna, która zamierza zawrzeć umowę składa wniosek o zawarcie umowy.
- Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego PZU Życie SA przekazuje osobie fizycznej, która zamierza zawrzeć umowę, ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami oraz odpowiednie formularze.
- PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego polisą.
- W ramach umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego prowadzony jest ten sam rachunek udziałów ubezpieczonego, który został utworzony w ramach ubezpieczenia grupowego.

CZAS TRWANIA UMOWY

§ 10

Umowa zawierana jest pomiędzy PZU Życie SA a ubezpieczającym na czas nieokreślony.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

§ 11

- Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy, bez podawania przyczyny, składając do PZU Życie SA pisemne oświadczenie o odstąpieniu od umowy w następujących terminach:
  - 30 dni, a w przypadku, gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy;
  - 60 dni od dnia otrzymania po raz pierwszy rocznej informacji, o której mowa w §15 ust. 3 pkt 6) w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym.
- W przypadku odstąpienia od umowy w terminie określonym w ust. 1 pkt 1) PZU Życie SA zwraca ubezpieczającemu całą składkę.
- W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego w terminie określonym w ust. 1 pkt 2), PZU Życie SA dokonuje całkowitego wykupu ubezpieczenia. Ustalenie wartości wykupu następuje według wartości udziału jednostkowego obowiązującej w dniu otrzymania przez PZU Życie SA oświadczenia o odstąpieniu, o którym mowa w ust. 2. Całkowity wykup pomniejszany jest o opłatę likwidacyjną w wysokości określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie oraz indywidualnym potwierdzeniu, przy czym wysokość opłaty likwidacyjnej pobieranej z kwoty wykupu całkowitego w związku z odstąpieniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie będzie wyższa niż 4%.

WYPowiedzenie umowy

§ 12

1. Ubezpieczający może w każdym czasie wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym bez podawania przyczyny, składając do PZU Życie SA pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Okres wypowiedzenia rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym PZU Życie SA otrzymał oświadczenie o wypowiedzeniu.
2. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczony w okresie wypowiedzenia ma prawo do:
  - 1) dokonania całkowitego wykupu ubezpieczenia, albo
  - 2) indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia – w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 13

1. Ubezpieczający ma prawo przenieść, w całości lub w części, prawa i obowiązki z umowy na inny podmiot. W przypadku przeniesienia praw i obowiązków na inny podmiot z chwilą przeniesienia podmiot ten staje się ubezpieczającym. Umowa przeniesienia praw i obowiązków powinna być pod rygorem nieważności zaakceptowana pisemnie przez PZU Życie SA.
2. Ubezpieczający jest obowiązany:
  - 1) informować PZU Życie SA o zmianie wszelkich danych osobowych i teled adresowych własnych oraz ubezpieczonych i uposażonych, chyba że zmiany danych ubezpieczonych lub uposażonych zostały zgłoszone PZU Życie SA przez ubezpieczonego,
  - 2) terminowo przekazywać do PZU Życie SA składki,
  - 3) przekazywać inne dokumenty niezbędne do prawidłowej realizacji umowy – na życzenie PZU Życie SA.
3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 2, ubezpieczający w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany:
  - 1) przechowywać deklaracje przystąpienia złożone przez ubezpieczonych, a zwracane przez PZU Życie SA, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych i tajemnicy ubezpieczeniowej,
  - 2) przekazywać ubezpieczonym, na piśmie lub za zgodą ubezpieczonego na innym trwałym nośniku, informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez ubezpieczającego zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
  - 3) przekazywać PZU Życie SA, jednocześnie z przekazaniem składki, odpowiednie wykazy ubezpieczonych,
  - 4) wyznaczyć osobę odpowiedzialną za wykonywanie umowy przez ubezpieczającego oraz poinformować ubezpieczonych i PZU Życie SA o wyznaczeniu oraz każdej zmianie takiej osoby,
  - 5) informować ubezpieczonych o ich uprawnieniach do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia oraz udzielać pomocy w dopełnieniu formalności związanych z zawarciem przez ubezpieczonego umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 14

1. Ubezpieczony ma prawo:
  - 1) wskazywać, dowolnie zmienić i odwoływać uposażonych,
  - 2) określić i zmienić podział składki,
  - 3) dokonywać przeniesienia środków,
  - 4) dokonać całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia,
  - 5) wystąpić z umowy w terminie 60 dni od dnia otrzymania po raz pierwszy rocznej informacji, o której mowa w § 15 ust. 3 pkt 6).
  - 6) żądać by PZU Życie SA wypełniał prawidłowo i terminowo obowiązki wynikające z § 15 ust. 3 oraz z obowiązujących

przepisów prawa, w szczególności kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

2. Niezależnie od uprawnień określonych w ust. 1, ubezpieczony w ubezpieczeniu grupowym ma prawo żądać by PZU Życie SA udzielił informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
3. Ubezpieczony w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany zgłaszać ubezpieczającemu lub PZU Życie SA zmiany wszelkich danych osobowych i teled adresowych swoich i uposażonych zawartych w deklaracji przystąpienia.

§ 15

1. PZU Życie SA ma prawo do:
  - 1) pobierania z tytułu umowy następujących opłat:
    - a) z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
    - b) z tytułu alokacji składki,
    - c) administracyjnej,
    - d) z tytułu zarządzania danym funduszem,
  - 2) pobierania dodatkowych opłat w przypadku:
    - a) dokonania wykupu ubezpieczenia – opłata likwidacyjna,
    - b) zmiany podziału składki pomiędzy funduszami,
    - c) przeniesienia środków,
    - d) przekazania informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy.
2. PZU Życie SA w ubezpieczeniu grupowym ponadto ma prawo do kontrolowania wykonywania przez ubezpieczającego obowiązków wynikających z umowy oraz udzielania wytycznych w tym zakresie.
3. PZU Życie SA jest obowiązany:
  - 1) prawidłowo i terminowo wykonywać zobowiązania przewidziane umową,
  - 2) przekazywać ubezpieczającemu na piśmie albo za zgodą ubezpieczającego na innym trwałym nośniku lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej informację dotyczącą zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez strony zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
  - 3) przekazywać na żądanie ubezpieczonego informacje, o których mowa w pkt. 2,
  - 4) przekazywać ubezpieczającemu informację dotyczącą zmiany opłat i wysokości minimalnych składek oraz minimalnej wartości rachunku udziałów po dokonaniu częściowego wykupu,
  - 5) przekazywać ubezpieczającemu wykaz aktualnie dostępnych funduszy oraz informować o zmianach w tym zakresie,
  - 6) co najmniej raz w roku przekazywać ubezpieczonemu na piśmie lub jeżeli ubezpieczony wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, oraz każdorazowo na żądanie ubezpieczonego, informację o wysokości świadczeń przysługujących z tytułu umowy, w tym o sumie ubezpieczenia, wartości rachunku udziałów oraz wartości wykupu,
  - 7) ogłaszać, nie rzadziej niż raz w roku, wartości udziałów jednostkowych funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - 8) sporządzać i publikować roczne i półroczne sprawozdania funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - 9) informować ubezpieczającego lub ubezpieczonego o zajściu zdarzeń objętych odpowiedzialnością PZU Życie SA, jeżeli zdarzenie zostało zgłoszone do PZU Życie SA, a osoby te nie są osobami występującymi z tym zgłoszeniem,
  - 10) informować osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia zobowiązania jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia dalszego postępowania,
  - 11) informować pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie oraz ubezpieczonego, jeśli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, że

świadczenie nie przysługuje w całości lub części, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia, z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej,

- 12) udzielać na wniosek ubezpieczonego informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą one praw i obowiązków ubezpieczonego,
- 13) informować pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie oraz ubezpieczonego, jeśli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia roszczenia w całości lub części w przewidzianym terminie oraz wypłacić bezsporną część świadczenia,
- 14) udostępniać ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem, osobie uprawnionej do żądania spełnienia świadczenia oraz spadkobiercy ubezpieczonego, który zgłosił zawiadomienie o zdarzeniu informację i dokumenty, które miały wpływ na ustalenie odpowiedzialności PZU Życie SA lub wysokości świadczenia; informacje i dokumenty, na żądanie ww. osób mogą być udostępniane również w postaci elektronicznej.

ZMIANA UMOWY

§ 16

Wszelkie zmiany umowy wymagają zgody obu stron umowy. Zmiany w umowie są dokonywane w drodze negocjacji, w trybie ofertowym bądź w inny przewidziany ogólnie obowiązującymi przepisami prawa sposób i potwierdzane w formie pisemnej. Do zmiany umowy w ubezpieczeniu grupowym na niekorzyść ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do otrzymania sumy ubezpieczenia w razie śmierci ubezpieczonego wymagana jest zgoda ubezpieczonego.

INDEKSACJA SKŁADEK I OPŁAT

§ 17

Wzrost wysokości minimalnych składek, minimalnej wartości częściowego wykupu z rachunku udziałów, oraz opłat, o których mowa w § 21 ust. 1, (indeksacja) może nastąpić nie częściej niż raz na 5 lat od daty ich poprzedniego ustalenia przez PZU Życie SA o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez GUS, pod warunkiem, że osiągnięte on w tym okresie skumulowaną (zgodnie z zasadą procentu składanego) wartość wyższą niż 4%. O indeksacji PZU Życie SA poinformuje ubezpieczającego na piśmie na 30 dni przed wejściem w życie zmiany.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 18

1. Sumę ubezpieczenia stanowi:
  - 1) wartość rachunku udziałów oraz
  - 2) dodatkowa kwota w wysokości 10% wartości rachunku udziałów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wysokość dodatkowej kwoty nie może przekroczyć maksymalnej kwoty określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie.

SKŁADKA I OPŁATY

§ 19

1. Składkę uważa się za przekazaną z chwilą uznania rachunku bankowego wskazanego przez PZU Życie SA.
2. W ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym składkę może stanowić wartość rachunku udziałów z ubezpieczenia grupowego

pomniejszona o kwotę należnego podatku, o którym mowa w § 37 ust. 2.

§ 20

1. Wysokości minimalnych składek określone są we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzone polisą.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony za pośrednictwem ubezpieczającego mogą dokonywać wpłat dodatkowych.

§ 21

1. Wysokość opłat określona jest we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzona w polisie, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Opłata z tytułu zarządzania danym funduszem, opłata z tytułu odpowiedzialności na wypadek śmierci ubezpieczonego, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami, opłata za przeniesienie środków, opłata za przekazanie na wniosek ubezpieczonego, informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy oraz sposób ich pobierania określone są w regulaminie.
3. Opłaty z tytułu umowy pobierane są:
  - 1) ze składki – każdorazowo przy przekazaniu składki – w przypadku opłaty z tytułu alokacji składki,
  - 2) z funduszu – na każdy dzień wyceny – w przypadku opłaty za zarządzanie danym funduszem oraz opłaty z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
  - 3) z rachunku udziałów – poprzez umorzenie części udziałów jednostkowych – miesięczna opłata administracyjna, opłata za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami,
  - 4) poprzez potrącenie z kwoty:
    - a) wykupu ubezpieczenia – opłaty likwidacyjnej,
    - b) przenoszonych środków – w przypadku opłaty za przeniesienie środków.
4. PZU Życie SA zastrzega sobie prawo do obniżenia wysokości poszczególnych opłat lub zawieszania ich pobierania.

FUNDUSZE

§ 22

1. Zasady funkcjonowania funduszy określa regulamin.
2. Wykaz oferowanych funduszy znajduje się w regulaminie.
3. W czasie obowiązywania umowy PZU Życie SA może tworzyć nowe fundusze bądź likwidować fundusze istniejące.
4. Warunki tworzenia i likwidacji funduszu zostały określone w regulaminie.

§ 23

1. Pierwsza alokowana składka zamieniana jest na udziały jednostkowe w dniu początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
2. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu grupowym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki wraz z wykazem składek osób, za które została przekazana składka, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższych warunków.
3. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku.
4. Przeniesienie środków następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki

obsługującej ubezpieczenie dyspozycji o przeniesieniu środków, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 24

1. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpiezonego rozpoczyna się w ubezpieczeniu grupowym w dniu najbliższej wyceny przypadającym nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po łącznym spełnieniu poniższych warunków:
  - 1) doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie deklaracji przystąpienia,
  - 2) przekazaniu pierwszej składki,
  - 3) doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie wykazu osób, za które przekazano pierwszą składkę,
  - 4) doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie potwierdzenia przekazania pierwszej składki, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do danego ubezpiezonego rozpoczyna się nie wcześniej niż następnego dnia po tym, gdy ubezpieczony ten oświadczył ubezpieczającemu, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jego rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.
3. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpiezonego w ubezpieczeniu grupowym w indywidualnym potwierdzeniu.
4. Początkiem odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpiezonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym jest początek odpowiedzialności PZU Życie SA ustalony dla ubezpiezonego w ubezpieczeniu grupowym.
5. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpiezonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym w polisie ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 25

Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpiezonego kończy się w dniu zaistnienia którejkolwiek z poniższych okoliczności:

- 1) doręczenia do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia,
- 2) śmierci ubezpiezonego,
- 3) osiągnięcia wieku emerytalnego,
- 4) doręczenia do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie wniosku o dokonanie całkowitego wykupu ubezpieczenia,
- 5) spadku wartości rachunku udziałów do zera,
- 6) upływu okresu wypowiedzenia umowy, chyba że w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego został złożony wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego;
- 7) doręczenia do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie oświadczenia o rezygnacji ubezpiezonego z ubezpieczenia grupowego,
- 8) otrzymania przez PZU Życie SA oświadczenia ubezpiezonego o wystąpieniu z umowy, o którym mowa w § 14 ust. 1 pkt 5).

WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 26

Jeżeli śmierć ubezpiezonego nastąpiła:

- 1) wskutek samobójstwa ubezpiezonego, popełnionego w okresie pierwszych dwóch lat od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpiezonego,
  - 2) w wyniku działań wojennych, czynnego udziału w aktach terroru lub masowych rozruchach społecznych,
- PZU Życie SA wypłaca wyłącznie kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia, o której mowa w § 32 ust. 1.

UPRAWNIENI DO ŚWIADCZENIA

§ 27

1. W przypadku śmierci ubezpiezonego prawo do świadczenia przysługuje uposażonemu, z zastrzeżeniem § 29.
2. W przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego prawo do świadczenia przysługuje ubezpieczonemu.

§ 28

W przypadku, gdy ubezpieczony wskazał kilku uposażonych, a niektórzy spośród nich zmarli przed śmiercią ubezpiezonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas przypadająca im część świadczenia zostaje rozdzielona pomiędzy pozostałych uposażonych proporcjonalnie do ich udziału w świadczeniu.

§ 29

Jeżeli ubezpieczony nie wskazał uposażonego albo gdy wszyscy uposażeni zmarli przed śmiercią ubezpiezonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas świadczenie przysługuje członkom rodziny ubezpiezonego według kolejności pierwszeństwa:

- 1) małżonek w całości,
- 2) dzieci w częściach równych,
- 3) rodzice w częściach równych,
- 4) inni ustawowi spadkobiercy ubezpiezonego w częściach równych.

§ 30

Świadczenie nie przysługuje osobie, która umyślnie przyczyniła się do śmierci ubezpiezonego.

WYKUP UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Ubezpieczony ma prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia.
2. Prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia przysługuje ubezpieczonemu od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do tego ubezpiezonego.

§ 32

1. Kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia stanowi wartość rachunku udziałów ubezpiezonego. Całkowity wykup pomniejszany jest o opłatę likwidacyjną w wysokości określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie oraz indywidualnym potwierdzeniu.
2. Częściowego wykupu ubezpieczenia dokonuje się poprzez odliczenie z rachunku udziałów odpowiedniej liczby udziałów jednostkowych w funduszu. Częściowy wykup pomniejszany jest o opłatę likwidacyjną w wysokości określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie oraz indywidualnym potwierdzeniu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Ubezpieczony ma prawo do corocznego częściowego wykupu ubezpieczenia bez potrącenia opłaty likwidacyjnej. Wysokość corocznego wykupu nie może przekroczyć 10% wartości rachunku udziałów ubezpiezonego, ustalonej w dniu wyceny, następującym bezpośrednio po poprzedniej rocznicy początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpiezonego.

4. Kwota zwolniona od opłaty likwidacyjnej nie podlega kumulacji w kolejnych latach.
5. Wartość rachunku udziałów po dokonanych częściowym wykupie ubezpieczenia nie może być niższa od wartości minimalnej określonej we wniosku o zawarcie i potwierdzonej polisą.
6. W przypadku wystąpienia z umowy, o którym mowa w § 25 pkt 8), PZU Życie SA dokonuje całkowitego wykupu ubezpieczenia. Całkowity wykup pomniejszany jest o opłatę likwidacyjną w wysokości określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie oraz indywidualnym potwierdzeniu, przy czym wysokość opłaty likwidacyjnej pobieranej z kwoty wykupu całkowitego w związku z wystąpieniem, o którym mowa w § 14 ust. 1 pkt 5 nie będzie wyższa niż 4%.

WYKONANIE ZOBOWIĄZAŃ

§ 33

Wnioskując o wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy składa do PZU Życie SA:

- 1) zgłoszenie roszczenia,
- 2) w przypadku śmierci ubezpieczonego dodatkowo:
  - a) akt zgonu,
  - b) kartę zgonu ubezpieczonego albo dokumentację medyczną stwierdzającą przyczynę śmierci ubezpieczonego, jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła w pierwszych dwóch latach od początku odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego,
- 3) w przypadku obniżenia wieku emerytalnego dodatkowo – decyzję właściwego organu o nabyciu uprawnień do:
  - a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
  - b) świadczenia przedemerytalnego,
- 4) inne dokumenty niezbędne do stwierdzenia zasadności roszczenia lub wysokości świadczenia, wskazane przez PZU Życie SA po wpłynięciu zawiadomienia o zajściu zdarzenia.

§ 34

1. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego zmiany lub wykupu ubezpieczenia następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku.
2. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po osiągnięciu przez ubezpieczonego wieku emerytalnego.
3. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego podwyższenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie 12 miesięcy od dnia przekazania ostatniej składki, o ile ubezpieczony nie wystąpił przed upływem tego terminu, z roszczeniem o wykonanie zobowiązania.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do wykupu ubezpieczenia, a nie złożył on dyspozycji, ustalenie kwoty całkowitego wykupu ubezpieczenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie okresu wypowiedzenia umowy.
5. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego, z zastrzeżeniem § 18 ust. 2 oraz § 26, następuje na podstawie wartości rachunku udziałów ustalonej w dniu najbliższej wyceny przypadającym po doręczeniu do PZU Życie SA lub jednostki obsługującej ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni roboczych po spełnieniu powyższego warunku. W przypadku umowy

ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego dodatkowa kwota ustalana jest na podstawie najniższej wartości rachunku udziałów z ostatnich 6 miesięcy.

6. W przypadku wystąpienia ubezpieczonego z umowy ustalenie kwoty całkowitego wykupu ubezpieczenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po dniu, w który PZU Życie SA otrzymał oświadczenie o wystąpieniu z umowy.

§ 35

1. PZU Życie SA wykonuje zobowiązania najpóźniej w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu objętym odpowiedzialnością PZU Życie SA.
2. W przypadku, gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego albo wysokości zobowiązania okazało się niemożliwe, PZU Życie SA wykonuje zobowiązanie w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z tym że część bezsporna świadczenia zostanie wypłacona w terminie wskazanym w ust. 1.

§ 36

1. Świadczenia lub wykup ubezpieczenia wypłacane są w formie jednorazowej w pełnej należnej kwocie.
2. Na wniosek uprawnionego za zgodą PZU Życie SA, całość lub część świadczenia zostanie przekazana na poczet składki z tytułu innego ubezpieczenia.

§ 37

1. W przypadku, gdy PZU Życie SA w związku z wykonaniem któregośkolwiek ze zobowiązań wynikających z umowy obowiązany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pobrać i odprowadzić jakiegokolwiek kwoty, w tym w szczególności kwoty na poczet zobowiązań podatkowych osób uprawnionych, kwoty pobrane i odprowadzone przez PZU Życie SA pomniejszają kwoty stosownych wypłat płatnych przez PZU Życie SA na podstawie umowy.
2. Opodatkowanie zobowiązań PZU Życie SA regulują obowiązujące przepisy prawa dotyczące podatku dochodowego w szczególności przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

§ 38

1. Jeżeli świadczenie nie przysługuje w całości lub w części, PZU Życie SA informuje o tym niezwłocznie na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz ubezpieczonego, jeśli nie jest osobą występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wykonania zobowiązania wraz z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
2. Jeżeli wykup nie przysługuje w całości lub w części, PZU Życie SA informuje o tym niezwłocznie na piśmie osobę występującą z roszczeniem wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wykonania zobowiązania wraz z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

§ 39

Wartość funduszu jest jednym czynnikiem w metodach kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, który może mieć wpływ na zmianę wysokości świadczeń PZU Życie SA.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 40

1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby: ubezpieczającego,

ubezpieczonego, uposażonego lub innego uprawnionego do żądania spełnienia świadczenia albo sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy: ubezpieczonego, uposażonego lub innego uprawnionego do spełnienia świadczenia.

2. Prawem właściwym w stosunkach wynikających z umowy jest prawo polskie.

§ 41

W sprawach nieuregulowanych w ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne stosowne przepisy prawa.

§ 42

1. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia PZU Życie SA mające związek z umową wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy uzgodnionej przez ubezpieczającego i PZU Życie SA i wywierają skutek prawny z chwilą doręczenia.
2. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia mające związek z umową kierowane do PZU Życie SA, wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy uzgodnionej przez ubezpieczającego i PZU Życie SA i wywierają skutek prawny z chwilą doręczenia.
3. PZU Życie SA, ubezpieczający i ubezpieczony obowiązani są informować o każdej zmianie adresów.

§ 43

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i innemu uprawnionemu do żądania spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do PZU Życie SA, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PZU Życie SA.
2. Reklamację można złożyć w każdej jednostce PZU Życie SA obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
  - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe;
  - 2) ustnej – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;
  - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
4. PZU Życie SA rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedź, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU Życie SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;

- 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Odpowiedź PZU Życie SA na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
  7. Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
    - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
    - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą klienta w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
  8. Skargę lub zażalenie, nie będące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się w formie pisemnej do każdej jednostki PZU Życie SA obsługującej klienta, na infolinię PZU Życie SA albo poprzez formularz na stronie www.pzu.pl, w sposób umożliwiający identyfikację osoby wnoszącej i przedmiotu skargi lub zażalenia.
  9. Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU Życie SA, zgodnie z zakresem ich działania.
  10. PZU Życie SA rozpatruje skargę lub zażalenie niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania, i udziela pisemnej odpowiedzi, a w przypadku niemożności ich rozpatrzenia w powyższym terminie zawiadamia pisemnie wnoszącego z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu rozpatrzenia.
  11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i innemu uprawnionemu do żądania spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
  12. PZU Życie SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
  13. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń dostępne jest na stronie www.pzu.pl w części dotyczącej relacji inwestorskich.
  14. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU Życie SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.

§ 44

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone uchwałą nr UZ/231/2015 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 8 grudnia 2015 roku oraz zmienione uchwałą nr UZ/3/2017 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 5 stycznia 2017 roku.
2. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wchodzą w życie z dniem 10 stycznia 2017 roku.

REGULAMIN FUNDUSZY POGODNA JESIEŃ

Załącznik do ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień.

Kod warunków: PJGP42, PJKP42

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Regulamin określa zasady i cele funkcjonowania funduszy oferowanych przez PZU Życie SA w ramach umów.
2. Postanowienia regulaminu są wspólne dla wszystkich funduszy oferowanych przez PZU Życie SA w ramach grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień, kod warunków PJGP42, PJKP42.
3. Określenia, które zostały zdefiniowane w ogólnych warunkach ubezpieczenia używane są w regulaminie w takim samym znaczeniu.

FUNDUSZE

§ 2

1. Cel oraz stopień ryzyka inwestycyjnego funduszy został określony odrębnie dla każdego z nich w Strategiach Inwestycyjnych Funduszy, stanowiących załączniki do regulaminu.
2. Na warunkach przewidzianych w regulaminie PZU Życie SA może zaferować nowe fundusze, likwidować istniejące fundusze.
3. PZU Życie SA odpowiada za należyłą staranność w zarządzaniu funduszem w oparciu o przyjętą dla danego funduszu Strategię Inwestycyjną.
4. PZU Życie SA nie odpowiada za ryzyko inwestycyjne związane z wybranym przez ubezpieczonego funduszem. Charakterystyki ryzyk inwestycyjnych jest opisana w § 12.
5. Aktualna lista funduszy dostępnych w ramach ubezpieczenia udostępniana jest w PZU Życie SA i na stronie internetowej www.pzu.pl.
6. Cel oraz stopień ryzyka inwestycyjnego funduszy został określony w strategii inwestycyjnej funduszy, stanowiącej załącznik nr 2 do regulaminu.

WARTOŚĆ FUNDUSZU

§ 3

1. Wartość funduszy jest wyliczana co najmniej raz w każdym tygodniu w dniu wyceny, będącym dniem roboczym, chyba że na podstawie obowiązujących przepisów prawa PZU Życie SA jest zobowiązany dokonać wyceny w innym dniu.
2. Za dzień roboczy uważa się dzień, który nie jest dniem uznanym ustawowo za wolny od pracy ani sobota, ani dniem wolnym od pracy w PZU Życie SA na podstawie uchwały Zarządu PZU Życie SA.
3. Wartość funduszu w dniu wyceny wyliczana jest w oparciu o sumę wartości wszystkich aktywów funduszu wyznaczoną zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o rachunkowości i pomniejszaną o opłatę z tytułu zarządzania funduszem i opłatę z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego.
4. Opłata z tytułu zarządzania funduszem oraz opłata z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego są naliczane i pobierane na każdy dzień wyceny. Opłaty są ustalane procentowo dla okresu roku kalendarzowego w oparciu o średnioroczną wartość funduszu, którą stanowi suma wartości funduszu w każdym dniu wyceny w danym roku kalendarzowym podzielona przez liczbę dni wyceny przypadających w danym roku kalendarzowym. Wysokość opłat określona

jest w wykazie oferowanych funduszy, stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu.

5. W zakresie dozwolonym prawem PZU Życie SA zastrzega sobie prawo pomniejszania wartości danego funduszu o kwotę podatków obciążających PZU Życie SA w związku z aktywami funduszu.

UDZIAŁY JEDNOSTKOWE

§ 4

1. Każdy fundusz podzielony jest na udziały jednostkowe o jednokowej wartości.
2. Wartość udziału jednostkowego ustalana jest każdorazowo na dzień wyceny.
3. Wartość udziału jednostkowego pozostaje niezmienna od dnia wyceny do dnia poprzedzającego następną dzień wyceny wyłącznie.

NABYCIE UDZIAŁÓW JEDNOSTKOWYCH

§ 5

1. Nabycie udziałów jednostkowych następuje w dniu wyceny, na warunkach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.
2. Udziały jednostkowe nabywane są według wartości udziału jednostkowego, obliczonej na dzień wyceny.
3. W celu obliczenia liczby udziałów jednostkowych danego funduszu, które będą przekazane na rachunek udziałów ubezpieczonego:
  - 1) oblicza się wartość alokowanej składki w danym funduszu,
  - 2) wartość alokowanej składki dzieli się przez wartość udziału jednostkowego danego funduszu obowiązującą na dzień wyceny, w którym następuje nabycie udziałów jednostkowych.

UMORZENIE UDZIAŁÓW JEDNOSTKOWYCH

§ 6

1. Umorzenie całości lub części udziału jednostkowego następuje w dniu wyceny w związku z wypłatą zobowiązań PZU Życie SA z tytułu świadczeń, kwoty wykupu oraz innych przypadkach przewidzianych w ogólnych warunkach ubezpieczenia oraz regulaminie, w terminach i na warunkach w nich określonych.
2. Udziały jednostkowe umarzone są według wartości udziału jednostkowego obliczonego na dzień wyceny.
3. W celu obliczenia wartości umarzonego udziału jednostkowego:
  - 1) mnoży się liczbę udziałów jednostkowych w danym funduszu przez wartość udziału jednostkowego na dzień wyceny,
  - 2) sumuje się wartości umorzonych udziałów jednostkowych w poszczególnych funduszach.

PODZIAŁ SKŁADKI MIĘDZY FUNDUSZAMI

§ 7

1. Ubezpieczonemu przysługuje prawo do podziału składki pomiędzy fundusze. W tym celu ubezpieczony określa podział składki na poszczególne fundusze.

- Zmiana podziału składki ma zastosowanie do kolejnych składek po otrzymaniu przez PZU Życie SA dyspozycji ubezpieczonego.
- Za zmianę podziału składki PZU Życie SA pobiera opłatę w wysokości określonej w wykazie oferowanych funduszy, stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu.

PRZENIESIENIE ŚRODKÓW POMIĘDZY FUNDUSZAMI

§ 8

- Ubezpieczony ma możliwość przeniesienia środków pomiędzy funduszami.
- Przeniesienie następuje w dniu wyceny zgodnie z zasadami określonymi w ogólnych warunkach ubezpieczenia.
- Liczba udziałów jednostkowych w funduszu docelowym wynika z wartości umorzonych udziałów jednostkowych funduszu, z którego przenoszone są środki pomniejszonej o należną opłatę i podzielonej przez wartość udziału jednostkowego funduszu docelowego na dzień wyceny, w którym realizowane jest przeniesienie środków.
- Za przeniesienie środków pomiędzy funduszami PZU Życie SA pobiera opłatę w wysokości określonej w wykazie oferowanych funduszy, stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu.

LIKwidACJA FUNDUSZU

§ 9

- PZU Życie SA przysługuje prawo likwidacji funduszu wyłącznie z ważnych przyczyn którymi są:
    - osiągnięcie najsłabszego wyniku inwestycyjnego w poprzednim roku kalendarzowym w danej grupie funduszy, o której mowa w strategii inwestycyjnej stanowiącej załącznik do regulaminu;
    - okoliczności niezależne od PZU Życie SA, powodujące brak możliwości funkcjonowania funduszu na warunkach wskazanych w umowie.
  - W przypadku likwidacji funduszu, nie później niż w terminie 30 dni przed datą planowanej likwidacji, PZU Życie SA zawiadamia ubezpieczającego i ubezpieczonego o:
    - nazwie likwidowanego funduszu,
    - dacie likwidacji funduszu,
    - terminie, w jakim można złożyć wniosek o przeniesienie środków z likwidowanego funduszu oraz wniosek o zmianę podziału składki,
    - nazwie funduszu, do którego PZU Życie SA zrealizuje przeniesienie środków lub na który zmieni podział składki, w części stanowiącej wartość posiadanych udziałów jednostkowych likwidowanego funduszu w przypadkach opisanych w ust. 3 i ust. 4; funduszem, o którym mowa w zdaniu poprzednim będzie fundusz:
      - z oferty PZU Życie SA oraz
      - którego cel inwestycyjny oraz zasady lokowania aktywów są, zgodnie z najlepszą wiedzą PZU Życie SA, najbardziej zbliżone do celu inwestycyjnego oraz zasad lokowania aktywów likwidowanego funduszu.
- Dodatkowo informacja o likwidacji funduszu zamieszczana jest na stronie internetowej PZU Życie SA.
- Jeżeli do daty likwidacji funduszu ubezpieczony nie wskaże innego funduszu, do którego przenosi udziały jednostkowe likwidowanego funduszu wówczas PZU Życie SA realizuje przeniesienie środków, stanowiących wartość posiadanych udziałów jednostkowych likwidowanego funduszu, do funduszu wskazanego w zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, według wartości udziału jednostkowego z dnia likwidacji funduszu.
  - Jeżeli do daty likwidacji funduszu ubezpieczony nie złoży wniosku o zmianę podziału składki, o którym mowa w ust. 2, wówczas PZU Życie SA realizuje zmianę alokacji w części dotyczącej

funduszu likwidowanego na fundusz wskazany w zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2.

- W terminie 14 dni od dnia likwidacji funduszu PZU Życie SA zawiadamia ubezpieczającego o likwidacji funduszu i przeniesieniu środków i/lub dokonaniu zmiany podziału składki, dokonanym zgodnie z ust. 3 i ust. 4.
- Dniem likwidacji funduszu jest dzień wyceny, w którym następuje umorzenie wszystkich udziałów jednostkowych likwidowanego funduszu.

UTWORZENIE NOWEGO FUNDUSZU

§ 10

- W przypadku utworzenia nowego funduszu PZU Życie SA poinformuje o tym ubezpieczającego poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej www.pzu.pl. Informacja o utworzeniu nowego funduszu dostępna jest również w PZU Życie SA.
- Informacja o utworzeniu nowego funduszu określa zasady lokowania aktywów tego funduszu.

ZAKRĄGLENIA

§ 11

Kwoty i wartości wymienione w niniejszym regulaminie ustala się z dokładnością do drugiego miejsca po przecinku, w tym, że liczbe i wartość udziałów jednostkowych ustala się z dokładnością do 6 miejsc po przecinku.

CHARAKTERYSTYKA RYZYK INWESTYCYJNYCH ZWIĄZANYCH Z INWESTOWANIEM W FUNDUSZE

§ 12

Inwestowanie składek w udziały jednostkowe wiąże się z następującymi najistotniejszymi rodzajami ryzyk inwestycyjnych:

- ryzyko rynkowe – wiąże się ze zmianami czynników rynkowych, w tym w szczególności, koniunktury na rynku papierów wartościowych, poziomu stóp procentowych, kursów walutowych oraz cen towarów notowanych na giełdach. Zmiany wymienionych czynników mogą wpływać na obniżkę wartości udziałów jednostkowych;
- ryzyko płynności – polega na braku możliwości sprzedaży lub zakupu papierów wartościowych w krótkim okresie, w znacznej ilości i bez istotnego wpływania na poziom cen rynkowych, co może negatywnie wpływać na wartość udziałów jednostkowych. Niedostateczna płynność aktywów poszczególnych funduszy może wpłynąć na wartość udziałów jednostkowych i okres zbycia jednostek funduszu;
- ryzyko kredytowe – wiąże się z możliwością niewywiązania się ze zobowiązań przez kontrahentów poszczególnych funduszy, w tym emitentów dłużnych papierów wartościowych lub innych instrumentów rynku pieniężnego. Niewywiązanie się kontrahentów ze zobowiązań może powodować obniżkę wartości udziałów jednostkowych;
- ryzyko rozliczeniowe – istnieje ryzyko, że pomimo zawarcia przez fundusz określonych transakcji nie nastąpi ich rozliczenie lub też rozliczenie będzie nieterminowe lub nieprawidłowe. Ryzyko takie występuje w szczególności na rynkach zagranicznych oraz na rynku międzybankowym, na którym fundusz może zawierać transakcje z terminem realizacji znacząco późniejszym od daty zawarcia transakcji. Rozliczenia transakcji na rynkach zagranicznych oraz na rynku międzybankowym są w znacznej mierze oparte na reputacji i wzajemnym zaufaniu stron w nich uczestniczących; w skrajnych przypadkach może doprowadzić do nieterminowego lub całkowitego braku rozliczenia transakcji w okresie działania funduszu. W przypadku

- negatywnego zachowania się cen papierów wartościowych może to wpływać na spadki wartości udziałów jednostkowych;
- 5) ryzyko walutowe – fundusze mogą dokonywać lokat aktywów w instrumenty finansowe denominowane w walutach obcych, w związku z czym występuje ryzyko niekorzystnego wpływu wahań kursów walutowych na wartość aktywów netto funduszy. Ocena ryzyka walutowego stanowi jedno z kryteriów podejmowania przez fundusze decyzji inwestycyjnych, mimo to jednak fundusze nie mogą zagwarantować braku wpływu wahań kursów walutowych na wartość udziałów jednostkowych;
- 6) ryzyko koncentracji aktywów funduszu lub rynków – polega na tym, że znaczna część aktywów danego funduszu może zostać ulokowana w jeden instrument finansowy lub jeden sektor rynku. W razie pogorszenia koniunktury w ramach danego typu instrumentów finansowych lub pogorszenia koniunktury w danym sektorze rynku, może wystąpić spadek wartości aktywów netto w stopniu większym niż gdyby aktywa funduszu były lokowane w instrumenty różnych typów lub w różnych sektorach rynku. Powyższe zmiany mogą wpłynąć negatywnie na oczekiwaną stopę zwrotu z inwestycji;
- 7) ryzyko inflacji – w związku z faktem, że w okresie między nabyciem a umorzeniem udziałów jednostkowych funduszu może wystąpić inflacja, może dojść do sytuacji, w której zmiana wartości udziału jednostkowego funduszu w okresie inwestycji nie skompensuje stopy inflacji;

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 13

1. W sprawach nie uregulowanych w regulaminie mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne stosowne przepisy prawa.
2. Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych począwszy od tej daty.

WYKAZ OFEROWANYCH FUNDUSZY

Załącznik nr 1 do Regulaminu funduszy Pogodna Jesień

W ubezpieczeniu emerytalnym Pogodna Jesień PZU Życie SA oferuje następujące fundusze:

Lp.	Nazwa funduszu	Kod funduszu
1	Stabilna Pogodna Jesień	UWZ03

TABELA OPŁAT

Grupowe ubezpieczenie emerytalne Pogodna Jesień

Indywidualnie kontynuowane grupowe ubezpieczenie emerytalne Pogodna Jesień

Lp.	Nazwa	Wysokość	Sposób pobierania
1	Opłata z tytułu zarządzania – Fundusz Stabilna Pogodna Jesień	2,25% wartości funduszu rocznie	na każdy dzień wyceny pobierana jest część opłaty przypadająca na daną wycenę
2	Opłata z tytułu odpowiedzialności na wypadek śmierci ubezpieczonego	wyższa z wartości: 1) 0,05% wartości funduszu rocznie 2) współczynnik W*	na każdy dzień wyceny pobierana jest część opłaty przypadająca na daną wycenę
3	Opłata z tytułu doręczenia informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy ubezpieczenia	20 zł za każdą informację	poprzez umorzenie udziałów jednostkowych w dniu najbliższej wyceny przypadającym od wysłania przez PZU Życie SA informacji, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.

* współczynnik W jest ustalany przez PZU Życie SA w tej samej wysokości dla wszystkich ubezpieczonych, jako iloraz:

- sumy opłat z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci poszczególnych ubezpieczonych ustalonych jako iloczyn prawdopodobieństwa zgonu w ciągu roku na podstawie najbardziej aktualnych Tablic trwania życia publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, na podstawie aktualnego wieku i płci ubezpieczonego, oraz dodatkowej kwoty płatnej w przypadku śmierci w wysokości 10% wartości rachunku udziałów albo
- wartości funduszu.

Roczna wysokość opłaty z tytułu odpowiedzialności na wypadek śmierci ubezpieczonego ustalana jest co roku wg danych na dzień 30 listopada i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia roku następnego po dokonaniu wyliczenia.

STRATEGIA INWESTYCYJNA FUNDUSZU STABILNA POGODNA JESIEŃ

Załącznik nr 2 do Regulaminu funduszy Pogodna Jesień

Kod warunków: PJGP42/PJKP42

Kod funduszu: UWZ03

1. CEL INWESTYCYJNY

Celem funduszu jest uzyskanie stabilnych wzrostów wartości funduszu w długim okresie, pozwalających na zachowanie realnej wartości inwestycji, przy minimalizacji ryzyka poprzez inwestowanie aktywów głównie w bezpieczne papiery wartościowe oraz lokaty bankowe.

2. STRATEGIA

Strategia funduszu zakłada utrzymywanie większości aktywów w bezpiecznych papierach wartościowych, przede wszystkim emitowanych przez Skarb Państwa obligacjach i bonach skarbowych. Część aktywów jest inwestowana w nieskarbowe dłużne papiery wartościowe i akcje dopuszczone do publicznego obrotu. Staranny dobór emitentów o dobrej sytuacji finansowej i różnicowanie portfela służy ograniczeniu ryzyka.

3. AKTYWA STANOWIĄCE POKRYCIE FUNDUSZU

- Obligacje Skarbu Państwa, bony skarbowe,
- Obligacje przedsiębiorstw, obligacje komunalne, listy zastawne, obligacje zamienne i inne nieskarbowe dłużne papiery wartościowe,
- Akcje dopuszczone do obrotu publicznego, prawa do tych akcji, prawa poboru,
- Instrumenty rynku pieniężnego.

4. LIMITY ALOKACJI AKTYWÓW FUNDUSZU

W zakresie lokowania środków w funduszu obowiązują następujące limity:

- Obligacje Skarbu Państwa, bony skarbowe – od 65% do 95%,
- Obligacje przedsiębiorstw, obligacje komunalne, listy zastawne, obligacje zamienne i inne nieskarbowe dłużne papiery wartościowe – od 0% do 15%,
- Akcje dopuszczone do obrotu publicznego – od 0% do 15%,
- Instrumenty rynku pieniężnego – od 0% do 10%.
- W przypadku przekroczenia powyższych limitów, PZU Życie SA w terminie 60 dni doprowadzi strukturę lokat do obowiązującej struktury.

5. LIKWIDACJA FUNDUSZU

W przypadku likwidacji funduszu zastosowanie mają postanowienia § 9 Regulaminu.

4. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Niniejsza strategia wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

